

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/12/2018
Identifikačné číslo spisu: 8015200924
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8015200924.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej v právnej veci žalobcu: L. M., bytom J. XX/X, XX-XXX J., E. právne zastúpeného V4 Legal, s.r.o., so sídlom Tvrdého 4, 010 01 Žilina, proti žalovanej: Sociálnej poisťovni, ústredie, ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, za účasti Trzópek Elžbieta Barbara-EUROPROFIT, Stróža 56, 346 25, Poľská republika, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovanej č. 45968-2/2013-BA zo dňa 29. novembra 2013, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 22.02.2017 č.k. 15Scud/2/2015-41, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti z a m i e t a .

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

(1) Krajský súd napadnutým uznesením odmietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovanej č. 45968-2/2013-BA z 29.11.2013 a zároveň žiadal, aby správny súd uložil žalovanej doručiť mu toto napadnuté rozhodnutie a odložiť vykonateľnosť tohto rozhodnutia. Napadnutým rozhodnutím žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Stará Lubovňa č. 7100-4160-19/2013-SL z 08. augusta 2013. Prvostupňovým rozhodnutím pobočka žalovanej rozhodla, že žalobcovi nevzniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti ako zamestnancovi u zamestnávateľa Trzópek Elžbieta Barbara - EUROPROFIT od 01.07.2012 do 11.07.2013 podľa slovenskej legislatívy.

(2) Krajský súd uznesenie o odmietnutí žaloby odôvodnil jej oneskoreným podaním, keď podľa Občianskeho súdneho poriadku platného a účinného v čase vydania rozhodnutia žalovanej ako aj v čase podania žaloby bolo možné rozhodnutie správneho orgánu napadnúť žalobou do dvoch mesiacov od doručenia tohto napadnutého rozhodnutia. Žalobca podal žalobu na poštovú prepravu 17.09.2015 a krajskému súdu bola doručená 22.09.2015. Napadnuté rozhodnutie žalovanej prevzal dňa 12.12.2013. Žalobca tvrdil, že napadnuté rozhodnutie žalovanej neprevzal on, ale jeho manželka. Na výzvu súdu na

preukázanie tejto skutočnosti predložil čestné vyhlásenie C. v ktorom táto vyhlasuje, že dňa 12.12.2013 osobne prevzala rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 45968-2/2013-BA zo dňa 29.11.2013. Správny súd uvedené čestné vyhlásenie považoval za účelové a nezodpovedajúce skutočnostiam, ktoré vyplývajú z obsahu administratívneho spisu. Vzhľadom na uvedené žalobu ako oneskorene podanú odmietol.

(3) Žalobca proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č.k. 15Scud/2/2015/41 z 22. februára 2017 podal kasačnú sťažnosť, v ktorej nesúhlasí so spochybňovaním tvrdenia o nedoručení napadnutého rozhodnutia. Správny súd sa vôbec nezaoberal opodstatnenosťou námietky žalobcu, že napadnuté rozhodnutie mu doručené nebolo a toto prevzala iná osoba s ním žijúca v domácnosti. V tejto súvislosti má žalobca za to, že uznesenie krajského súdu je pre selektívny prístup správneho súdu k výberu dôkazov v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Má tiež za to, že krajský súd rozhodol arbitrárne, nakoľko svoje skutkové zistenia a právne závery riadne neodôvodnil. Pokiaľ mal konajúci súd akékoľvek pochybnosti o žalobcom predloženom dôkaze, mal postupovať v zmysle § 119, druhá veta zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). Zdôrazňuje, že z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán, s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie. Na základe vyššie uvedeného žalobca navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15Scud/2/2015 z 22.2.2017 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a súčasne aby odložil vykonateľnosť (sic! zrejme priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok, pozn. súdu) rozhodnutia žalovaného č. 45968-2/2013-BA z 29.novembra 2013.

(4) Ku kasačnej sťažnosti žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá považuje napadnuté uznesenie krajského súdu za vecne správne a žiada preto, aby krajský súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol. Argumentuje, že ustanovenie §212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) taxatívne určuje, na ktoré prípady sa vzťahuje doručovanie rozhodnutí do vlastných rúk, avšak rozhodnutie o vzniku a zániku povinného sociálneho poistenia sa do vlastných rúk nedoručuje. Napriek tejto skutočnosti má žalovaná za to, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 45968-2/2013-BA z 29.11.2013 bolo osobne prevzaté žalobcom 12. decembra 2013.

(5) Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g/ SSP) napadnuté uznesenie krajského súdu preskúmal bez pojednávania v súlade s § 455 SSP a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

(6) Podľa § 212 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia, ak tento zákon neustanovuje inak. Deň doručenia rozhodnutia je deň jeho oznámenia.

(7) Podľa § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutie sa účastníkovi konania oznamuje doručením rozhodnutia do vlastných rúk alebo poštou ako doporučená zásielka s doručenkou a poznámkou „do vlastných rúk“. Do vlastných rúk sa doručujú rozhodnutia

- a) o nepriznaní dávky, odňatí dávky, znížení dávky alebo o zastavení výplaty dávky,
- b) uložení povinnosti vrátiť neprávom vyplatené sumy na dávke,
- c) o poistnom, o príspevku na starobné dôchodkové sporenie,1) o uložení pokuty a penále,
- d) o prerušení konania,
- e) o zastavení konania.

(8) Podľa § 172 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, o poistnom v sporných prípadoch, príspevku na starobné dôchodkové sporenie v sporných prípadoch, o pokute, penále, povolení splátok dlžných súm poistného, príspevku na starobné dôchodkové sporenie, pokuty, penále, a o zaradení zamestnávateľa do nebezpečnostnej triedy.

(9) Podľa § 179 ods. 1 SSP ak správnu žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom administratívneho konania malo konať (ďalej len „opomenutý účastník“), správny súd overí správnosť tohto tvrdenia a skutočnosť, či od vydania napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia neuplynuli viac ako tri roky, a ak sú tieto podmienky splnené, uznesením rozhodne, že orgán verejnej správy je povinný doručiť opomenutému účastníkovi vo veci vydané rozhodnutie alebo opatrenie.

(10) Podľa § 250b ods. 1 O.s.p. platného a účinného ku dňu podania žaloby žaloba sa musí podať do

dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia správneho orgánu v poslednom stupni, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Zameškanie lehoty nemožno odpustiť.

(11) Podľa § 491 ods. 1 SSP ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

(12) Podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP správny súd uznesením odmietne žalobu, ak bola podaná oneskorene.

(13) Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

(14) Žalobca podal správnu žalobu proti napadnutému rozhodnutiu žalovanej tvrdiac, že toto rozhodnutie mu nebolo doručené. V žalobe uviedol, že daný podpis nekorešponduje s menom a priezviskom žalobcu. Následne na výzvu súdu doručil čestné vyhlásenie C. o tom, že dňa 12.12.2013 osobne prevzala rozhodnutie Sociálnej poisťovne ústredie č. 45968-2/2013-BA z 29.11.2013. V administratívnom spise žalovanej je založená doručenka, podľa ktorej napadnuté rozhodnutie bolo doručené dňa 12.12.2013 M.. Na doručenke nie je uvedené meno C.. Doručenka má povahu verejnej listiny a údaje v nej podpísané sa pokladajú za pravdivé, pokiaľ nie je konkrétnymi skutočnosťami preukázaný opak. Za takéto konkrétne skutočnosti by bolo možno považovať napr. písomznalecký posudok, podľa ktorého sa podpis žalobcu nezhoduje s podpisom uvedeným na doručenke, prípadne nepochybné preukázanie, že žalobca sa na adrese doručenia v daný deň nenachádzal, nie však tvrdenie, ktoré je v zjavnom rozpore s obsahom administratívneho spisu. Vzhľadom na tieto skutočnosti správny súd vyhodnotil vecne správne a v súlade s pravidlami formálnej logiky čestné vyhlásenie manželky žalobcu ako účelové a nezodpovedajúce skutočnostiam, vyplývajúcim z administratívneho spisu. Na základe uvedeného potom žalobu ako oneskorene podanú vecne správne odmietol.

(15) Nad rámec uvedeného kasačný súd uvádza, že bez ohľadu na skutočnosť, či napadnuté rozhodnutie bolo doručené jemu alebo jeho manželke, toto bolo dňa 12.12.2013 riadne doručené a teda 13.12.2013 začala plynúť dvojmesačná zákonná lehota na podanie správnej žaloby.

(16) Zákon č. 461/2003 Z.z. pozná doručovanie do vlastných rúk a tzv. „obyčajné“ doručovanie. Taxatívny výpočet rozhodnutí, ktoré je potrebné doručiť do vlastných rúk stanovuje § 212 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z.

(17) Napadnuté rozhodnutie žalovanej nie je rozhodnutím o poistnom, ako to tvrdil žalobca, ale rozhodnutím o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia, pre ktoré zákon doručovanie do vlastných rúk nevyžaduje.

(18) Rozhodnutím o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia rozhoduje žalovaná a jej pobočky o tom, či účastník konania splnil zákonné predpoklady pre vznik, resp. zánik povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti podľa § 20 zákona č. 461/2003 Z.z. v sporných prípadoch, ako bol aj ten žalobcov. Právnou otázkou, ktorú záväzne rieši takéto rozhodnutie je teda existencia či neexistencia samotného poistného vzťahu. Naopak, rozhodnutím o poistnom je napr. rozhodnutie o predpísaní dlžného poistného podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. V takomto prípade však musí byť celkom zrejmé a nepochybné, že povinné sociálne poistenie vzniklo a trvalo, resp. stále trvá. Právnou otázkou, o ktorej sa rozhoduje takýmto rozhodnutím je výška poistného, ktoré je subjekt podľa § 128 zákona č. 461/2003 Z.z. povinný platiť a odvádzať.

(19) Odlišnosť oboch právnych inštitútov je zrejmá tiež zo systematického členenia zákona č. 461/2003 Z.z., keď § 172 ods. 5 uvedeného zákona uvádza, že predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, ako aj konanie o poistnom v sporných prípadoch. Zákonodarca teda tieto dve konania rozlišuje. Obdobne ustanovenie § 178 ods. 1 určuje, že do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch a v inom bode, že do pôsobnosti pobočky patrí tiež rozhodovanie o poistnom.

(20) Ide celkom zjavne o odlišné právne inštitúty, pričom zákon nevyžaduje pri rozhodnutiach o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia doručovanie do vlastných rúk.

(21) Vzhľadom na argumentované skutočnosti je potrebné konštatovať, že žalobcovi bolo rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 45968-2/2013-BA z 29. novembra 2013 riadne doručené 12.12.2013. Nemožno ho považovať za opomenutého účastníka podľa ustanovenia § 179 ods. 1 SSP.

(22) Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami uvedenými v žalobe sa krajský súd v uznesení riadne hoci stručne vysporiadal, aj keď bolo potrebné

korigovať právne dôvody, týkajúce sa výkladu ustanovenia § 212 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

(23) Kasačný súd zároveň rozhodol, že kasačnej sťažnosti neprizná odkladný účinok, nakoľko preskúmaním spisového materiálu nedospel k záveru, že by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila žalobcovi závažná ujma. Odmietnutie oneskorene podanej žaloby sa nijakým spôsobom nemôže dotknúť hmotných práv žalobcu.

(24) O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 a § 168 v spojení s § 467 ods. 1 SSP. a nepriznal účastníkom náhradu trov tohto konania, keďže žalobca v tomto konaní nebol úspešný a žalovanému právo na náhradu trov v konaní pred správnymi súdmi zásadne neprináleží.

(25) Toto uznesenie kasačného súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.